

ДАЙДЖЕСТ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ UKRAINE RECOVERY DIGEST №69

**ЩОТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД МЕДІА,
НОРМАТИВНИХ АКТІВ ТА ЗАЯВ
НА ТЕМУ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ**

11 – 17 ЛИПНЯ 2023

ЗМІСТ:

1. МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА	3
2. ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ – ОФІЦІЙНО	5
3. ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ – ЕКСПЕРТИ	8
4. ХІД ВИКОНАННЯ ПЛАНУ ВІДНОВЛЕННЯ	15

1. МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА

ЄС ЗАЯВИВ ПРО СТВОРЕННЯ НОВОГО ФОНДУ НА СУМУ €400 МЛН ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Європейській інвестиційний банк (ЄІБ) заявив про створення нового фонду у розмірі 400 мільйонів євро, який буде витрачено на відновлення України до того, як почне діяти довгостроковий план реконструкції країни від ЄС. 16 з 27 країн ЄС заявили, що зроблять свій внесок в Український трастовий фонд ЄІБ, який надаватиме гранти і кредити, а також гарантії українським банкам і підприємствам.

[*Джерело*](#)

3,87 МЛРД ДОЛАРІВ США БУЛО ЗАЛУЧЕНО ВІД МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРІВ НА ШВИДКЕ ВІДНОВЛЕННЯ ЦЬОГОРІЧ.

Сергій Марченко

13 липня, Міністр фінансів України Сергій Марченко зустрівся зі спеціальним уповноваженим Президента Франції з питань допомоги та відновлення України П'єром Ельброном.

Сторони обговорили роботу механізму Координаційної Платформи донорів України, потреби на швидке відновлення, а також питання підготовки та імплементації Фінансового інструменту для України (Ukraine Facility) від ЄС.

Сергій Марченко повідомив, що є певна невідповідність між проектами, у які хочуть інвестувати партнери та нашими потребами. Саме тому зараз українська сторона та міжнародні донори проводять узгодження переліку нагальних проектів відновлення та наявних ресурсів.

Із усіх фінансових зобов'язань партнерів на відновлення України лише **3,87 млрд доларів США** відповідають потребам швидкого відновлення, яке оцінюється у **14,1 млрд доларів США**. Водночас Міністр фінансів наголосив, що швидке відновлення – ключовий пріоритет, оскільки сприяє створенню безпечних умов життя для українців, а також економічному відновленню країни.

Залучене фінансування в розмірі **3,87 млрд доларів США** розподіляється за пріоритетними галузями, а саме: енергетична підтримка - **837 млн доларів США**, гуманітарне розмінування - **169 млн доларів США**, відновлення пошкодженого житла - **25 млн доларів США**, допомога приватному сектору - **206 млн доларів США** та відновлення критичної інфраструктури - **2,6 млрд доларів США**.

[*Джерело*](#)

ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ: ПІВДЕННА КОРЕЯ ГОТОВА ВИДІЛИТИ \$52 МЛРД

Південна Корея готова надати 52 мільярди доларів на відбудову України. Сеул хоче зробити акцент на відновленні водної інфраструктури.

Про це заявив економічний секретар президента Чой Санг Мок.

“Україна запросила участь корейських компаній приблизно в 5000 будівельних проектах, оцінюваних у 20 млрд доларів, через канал міжурядового співробітництва в травні”, – сказав він.

Чой зазначив, що уряд розпочне оцінку будівельних майданчиків для модульних будинків, аби швидко забезпечити житлом людей, а також школами та лікарнями.

Сеул також планує підтримати надання технічної допомоги для відновлення водної інфраструктури, доповнюючи гуманітарну допомогу, яку вже надали після підриву окупантами греблі Каховської ГЕС.

Спеціалізована підтримка буде поширена на проект реконструкції приватного сектору, який зараз оцінюється приблизно в 32 млрд доларів. Проект охоплює різні сектори, включаючи атомні електростанції з малими модульними реакторами (SMR), реконструкцію аеропортів,

будівельну техніку, залізничний транспорт та інформаційні технології.

“Навіть якщо конфлікт триває, а відбудова перебуває на ранніх стадіях, ми будемо готуватися до нашої ролі в проєктах відбудови настільки старанно, наскільки того багатиме український уряд”, — сказав Чой.

[Джерело](#)

НОРВЕГІЯ ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЯ АНОНСУВАЛИ ДОПОМОГУ ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ ЗОНІ У ПОНАД 5 МЛН ЄВРО

Норвегія та Великобританія анонсували допомогу Чорнобильській зоні у понад 5 млн євро. Про це представники країн заявили на засіданні Асамблеї вкладників Рахунку міжнародного співробітництва для Чорнобиля, участь у якому брала українська делегація на чолі з першим заступником Міністра захисту довкілля та природних ресурсів Олександром Краснолуцьким.

[Джерело](#)

2. ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ – ОФІЦІЙНО

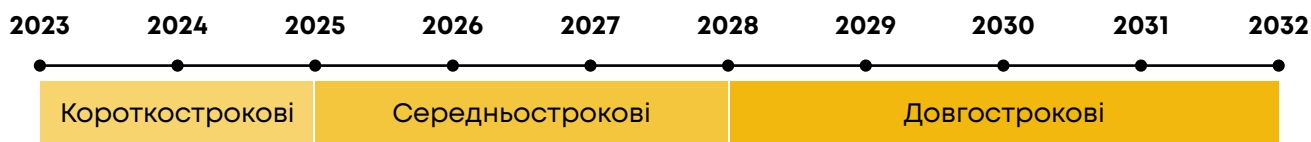
УРЯД СПІЛЬНО З БІЗНЕСОМ ПРАЦЮВАТИМЕ НАД РОЗРОБКОЮ «ПЛАНУ УКРАЇНИ»

Міністерство економіки спільно з українським бізнесом, асоціаціями та експертами створить понад 10 галузевих робочих груп для обговорення та розробки конкретних і комплексних заходів для розвитку в ключових галузях економіки України.

Про це заявила Перший віцепрем'єр-міністр України – Міністр економіки Юлія Свириденко під час зустрічі із українським бізнес-середовищем.

Планується обговорення ключових галузей, які мають стати стимулом для розвитку української економіки та напрацювання конкретних високорівневих секторальних пропозицій.

Ці напрацювання ляжуть в основу Плану України для Ukraine Facility (UF) від Європейського Союзу. Крім того, за словами Юлії Свириденко, діалог з бізнесом дозволить розробити проект секторальних програм розвитку для UF й пропозиції від бізнесу до секторальних стратегій розвитку на 10 років за трьома етапами:

Напрацювання “Плану України” в рамках програми Ukraine Facility дозволить залучити в українську економіку **50 млрд євро** допомоги від Європейської комісії, про яку оголосили під час Ukraine Recovery Conference.

“План України” має структурувати бачення повоєнного відновлення та розвитку України. Також там мають бути виписані майбутні реформи та сектори, які потребують першочергового фінансування.

“План дозволить в найближчі роки повернути ВВП на рівень до 2021 року й ще додатково збільшити на плюс 10%. Ми вже розуміємо на що підуть ці кошти — частина покриє бюджетний дефіцит, частина піде на відновлення, але велика частина коштів має бути спрямована в приватний сектор, реалізацію стратегічних інвестиційних проектів, які своєю чергою мають стимулювати залучення додаткового приватного капіталу”, — сказала Перший віцепрем'єр-міністр України – Міністр економіки.

[Джерело](#)

УРЯД СТВОРИВ МІЖВІДОМЧУ РОБОЧУ ГРУПУ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ПЛАНУ ЗАХОДІВ З РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ РЕФОРМ ТА ЗМІН

Уряд вже готується до фінансування бюджету на наступний рік. Активно ведеться робота з партнерами, насамперед із ЄС, країнами G7 та міжнародними фінансовими організаціями. Про це повідомив Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль.

«Європейський Союз запускає чотирирічну програму на 50 млрд євро, яка, зокрема, покликана допомогти фінансувати дефіцит бюджету. Ця програма Ukraine Facility також допоможе нам реалізовувати програму європейських реформ та змін», — зауважив очільник Уряду.

Для ефективної роботи програми Уряд під час засідання 14 липня створив Міжвідомчу робочу групу з питань підготовки відповідного плану заходів. Як наголосив Прем'єр-міністр, це важливо для трансформації та швидкої готовності України вступити в Європейський Союз.

[Джерело](#)

ПРОЄКТ З РОЗМІНУВАННЯ ЗЕМЕЛЬ ДРІБНИХ ФЕРМЕРІВ, ІНІЦІЙОВАНИЙ МІЖНАРОДНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ, ДОЗВОЛИТЬ ПРИСКОРИТИ ОЧИЩЕННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Україна зацікавлена в збільшенні кількості програм з гуманітарного розмінування, ініційованих міжнародними інституціями, та в розширенні вже діючих. Зокрема, в масштабуванні спільного проекту Всесвітньої продовольчої програми ООН (WFP), Продовольчої та сільськогосподарської організації Об'єднаних Націй (FAO) та Швейцарського фонду протимінної діяльності (FSD) з розмінування земель дрібних фермерів та підтримки агровиробників. Про це зазначила Перший віцепрем'єр-міністр - Міністр економіки України Юлія Свириденко під час онлайн-зустрічі з Виконавчою директоркою Всесвітньої продовольчої програми ООН Сінді Маккейн.

Україна налаштована вже цього року повернути в експлуатацію до 35% земель сільгосппризначення зі 470 тисяч га, визначених для першочергового розмінування. Для пришвидшення очищення території – а всього потенційно забрудненими є понад 170 тисяч квадратних кілометрів нашої держави – Уряд працює над посиленням спроможностей операторів з розмінування.

[Джерело](#)

СЕРГІЙ МАРЧЕНКО: ПРОГРАМА UKRAINE FACILITY СПРИЯТИМЕ ПЕРЕХОДУ ДО ЗЕЛЕНОЇ, ЦИФРОВОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

Міністр фінансів України Сергій Марченко зустрівся з Генеральним директором Директорату Європейської Комісії з питань політики сусідства та розширення Гертм Яном Коопманом.

Сторони обговорили питання підготовки та імплементації Фінансового інструменту для України (Ukraine Facility) від ЄС.

“Фінансовий інструмент для України буде направлено на підтримку макрофінансової стабільності України, сприятиме відновленню і реконструкції, а також модернізації нашої країни під час впровадження ключових реформ на шляху вступу до ЄС. Він підтримуватиме перехід до зеленої, цифрової та інклюзивної економіки, яка поступово узгоджуватиметься з правилами та стандартами ЄС”, - зазначив Сергій Марченко.

Фінансовий інструмент для України (Ukraine Facility) від ЄС включатиме в себе три основні складові:

- **Фінансова підтримка** у вигляді грантів та позик. Це забезпечить стабільне та передбачуване фінансування, направлене на підтримку фінансової стабільності України, водночас забезпечуючи міцну основу для захисту бюджету ЄС;
- **Спеціальна інвестиційна структура**, що призначена для залучення та мобілізації державних і приватних інвестицій для відновлення України. Це доповнить вже існуючі інструменти підтримки України, такі як бюджетні гарантії, фінансові інструменти або змішане фінансування;
- **Технічна допомога**. Зокрема, експертна підтримка реформ, підтримка муніципалітетів, громадянського суспільства та інші форми двосторонньої допомоги. У рамках цієї складової також можна буде підтримувати інші ініціативи, спрямовані на реагування на російську агресію проти України, в тому числі на забезпечення дотримання міжнародного права щодо злочинів, скоєних росією на території України.

“Для імплементації Ukraine Facility, Уряд України має підготувати План відновлення, реконструкції та модернізації країни, а також деталізувати реформи та інвестиції, які необхідно буде здійснити в рамках процесу вступу до ЄС. Значний акцент буде зроблено на реформі державного управління, належному урядуванні, верховенстві права, боротьбі з корупцією та ефективному управлінні фінансами”, - зазначив Сергій Марченко.

[Джерело](#)

ГЛАВА МІНФІНУ США ВИСТУПАЄ ЗА ПОДВОЄННЯ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ

Міністерка фінансів США Джанет Єллен заявила, що подвоєння підтримки України в її захисті від Росії є «найкращим» способом допомоги світовій економіці.

Про це вона сказала, виступаючи на полях саміту міністрів фінансів G20 в Індії.

За її словами, бюджетна підтримка має вирішальне значення для опору України.

«Допомагаючи підтримувати роботу економіки та уряду, ми надаємо Україні підтримку, якої вона потребує, щоб вона могла боротися за свободу та свій суверенітет», — сказала міністерка.

Єллен додала, що однією з «головних цілей» Вашингтона є «боротьба зі спробами Росії уникнути наших санкцій».

[Джерело](#)

В УКРАЇНІ З'ЯВИТЬСЯ ОНЛАЙН-ПОРТАЛ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ВИТРАТ НА ВІДБУДОВУ

Представництво Європейського Союзу в Україні розробляє онлайн-портал Big Recovery Portal для контролю витрат на відновлення України.

Як повідомляє пресслужба представництва, розробкою порталу займатиметься команда Технології Прогресу, аналітичною складовою — Центр економічної стратегії та Інститут економічних і політичних досліджень.

Мета проекту — побудувати систему незалежного від уряду моніторингу витрат бюджетних і донорських коштів

на відновлення, проаналізувати їх та залучити громадськість до моніторингу за відбудовою.

Big Recovery Portal дозволить:

- вести відкриту базу проектів відновлення, які реалізують держава, громади, донори та благодійники;
- моніторити витрати за цими проектами з відкритих джерел;
- аналізувати пріоритетність та доцільність проектів, їхні ризики та можливі вади;
- залучати активних громадян і громадські організації до моніторингу конкретних проектів відновлення через
- механізм зворотного зв'язку.

Портал взаємодіятиме з цифровою екосистемою відновлення DREAM, над якою працює Міністерство інфраструктури. Його також інтегрують з системою закупівель Prozzoro, базою даних зруйнованих об'єктів damaged.in.ua та іншими джерелами відкритих даних.

[Джерело](#)

3. ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ – ЕКСПЕРТИ

ЯК ЕФЕКТИВНО ВІДНОВИТИ ДОРОЖНЮ ІНФРАСТРУКТУРУ ПІСЛЯ ВІЙНИ. ПРОПОЗИЦІЇ БІЗНЕСУ

Максим Шкіль, засновник групи компаній Autostrada

За рік було зруйновано або пошкоджено понад **25 тис км** автошляхів державного та місцевого значення і майже 350 мостів.

Загальна оцінка збитків перевищує **36 млрд дол або 1,4 трлн грн**, що становить майже третину річного ВВП країни. Це означає, що всі довоєнні програми розвитку дорожньої мережі країни втратили актуальність і більше не працюють.

Тому темпи будівництва і підходи до нього потрібно суттєво переглянути, а горизонт планування необхідно збільшити до **10-20 років**.

Війна кардинально змінила дорожню галузь. Замість масштабних проектів, які реалізувалися в попередні роки, роботи переважно сконцентровані на трьох ключових напрямках:

- відновлення критично пошкоджених ділянок (підірвані шляхопроводи, заблоковані через руйнування населені пункти, пошкоджена інфраструктура на деокупованих територіях),
- добудова об'єктів на стратегічних напрямках (зернові коридори, прикордонні ділянки, критичні транзитні розв'язки),
- роботи на військових об'єктах або об'єктах подвійного призначення.

Які ключові елементи повинна містити програма інфраструктурної відбудови?

1. Потрібно встановити чіткі часові рамки відновлення мережі доріг включно з усіма штучними спорудами: **до п'яти років**. Це реалістичний орієнтир з огляду на темпи оновлення, які галузь демонструвала до великої війни і показує зараз.

2. На державному рівні має запуститися прозорий та зрозумілий механізм планування фінансових видатків на відновлення інфраструктури принаймні на **три-п'ять років**. Зараз галузь працює в рамках одного бюджетного року.

3. Створення мережі **автобанів, які з'єднають міста-мільйонники та західні кордони з українськими портами**. Це можливо реалізовувати шляхом створення мережі консесійних доріг. Для цього держава повинна запровадити чіткі правила і гарантії державного та приватного партнерства.

4. Усі міста-мільйонники та обласні центри мають отримати якісні, продумані **об'їзні дороги**, які будуть розраховані на наявні обсяги транспорту.

5. Держава має сфокусуватися не тільки на відновленні мережі доріг, а й на її розширенні та вдосконаленні. Дорожня інфраструктура України була спроектована за часів Радянського Союзу для тієї інтенсивності трафіку, яка була актуальна 40-50 років тому. З того часу кількість автомобілів суттєво збільшилася і в умовах сучасного навантаження ця мережа не витримує.

6. Мережа має розвиватися так, щоб розкрити потенціал **туристичної** України. Ми не зможемо розвивати внутрішній туризм без якісного транспортного сполучення і розвитку супутньої інфраструктури біля туристичних магнітів.

7. На державному рівні має бути вирішена проблема **довгобудів**. Яскравий приклад – Подільсько-Воскресенський міст, який будується понад 15 років. Держава не отримує економічного ефекту від інвестицій до завершення об'єкту, отже, вкладені кошти не працюють. Якщо місцева влада не може реалізувати масштабні проекти, вони мають бути винесені на державний рівень.

8. Має бути запроваджений принцип **«проектуй – будуй – експлуатуй»**. Неправильно, коли підрядник несе гарантійні зобов'язання, а експлуатаційне утримання здійснює інша організація. На період гарантійного терміну експлуатацію має виконувати та компанія, яка будувала об'єкт.

9. На законодавчому рівні мають бути впроваджені критерії відбору учасників закупівель на всіх об'єктах будівництва. Поряд з ціною варто враховувати досвід виконання контрактів, наявність техніки, обладнання та працівників. За основу варто взяти підхід, який застосовують країни ЄС, ЄБРР та Світовий банк.

10. Має бути впроваджена система ціноутворення CESSM4, а радянські «ресурсні» норми ціноутворення мають піти в минуле. Держагентство з відновлення вже почало впроваджувати ці стандарти в процеси дорожнього будівництва. Їх потрібно запровадити в будівельну галузь загалом.

[Джерело](#)

СКІЛЬКИ МОЖЕ КОШТУВАТИ УКРАЇНІ НЕПОВЕРНЕННЯ ВИМУШЕНИХ МІГРАНТІВ

*Кирило Криволап, директор Центру економічного відновлення,
радник прем'єр-міністра*

Команди EasyBusiness та Центру економічного відновлення за підтримки Western NIS Enterprise Fund провели дослідження з розвитку людського капіталу та презентували його під час події «Як повернути українців? Ключові виклики та план дій». Коротко розповім про головне.

Для успішної відбудови та економічного відновлення ВВП України має зростати із темпом **7%** на рік до 2032 року. Для того, щоб цього досягти у реальному вимірі, навіть якщо частина вимушених мігрантів повернеться в країну, потрібно буде додатково залучити від **3.1 до 4.5 млн** працездатних осіб.

За даними нашого дослідження, втрати економіки через повернення людей в Україну можуть скласти **\$113 млрд ВВП** за 10 років (у цінах 2021). І це поставить під загрозу успіх повоєнного відновлення та сталого зростання економіки.

За умови оптимістичного сценарію, зменшення населення України прогнозується на рівні **21%**. За песимістичним сценарієм - скорочення населення до 2052 року становитиме **31%**.

Робоча сила у 2032 році - за відсутності системної державної політики повернення вимушених мігрантів та залучення діаспори - становитиме **14.4 млн**. Для відбудови та зростання необхідно ж виходити на рівень приблизно **17.5 - 18.9 млн** осіб (саме робочої сили).

Аби досягти щорічного зростання ВВП у **7%**, Україні у 2032 році «by default» бракуватиме до **4.5 млн осіб** додаткової робочої сили.

Від **3.8 до 4.7 млн** вимушених мігрантів знаходяться за кордоном включно з Європою, ще близько **1.5 млн** - в країнах-агресорах. Приблизно **2.1 млн з них** - входили до робочої сили.

Серед дорослих вимушених мігрантів більшість (**83%**) – жінки, переважно (**60%**) у віці 25-49 років. 66% вимушених мігрантів мають вищу освіту, **22%** – середню спеціальну освіту. Тобто українські вимушені мігранти – це дуже якісний трудовий ресурс.

Чим довше українці перебувають за кордоном, тим більше серед них працевлаштованих і тим менше бажаючих повернутись на Батьківщину. Люди інтегруються у суспільство країн, де вони перебувають, і це логічно.

З вимушених мігрантів переходять в категорію трудових мігрантів. Потім стають діаспорою, яку повертати в рази складніше.

Українці поступово інтегруються за кордоном – навчання дітей у місцевих школах, вивчення мови, вдале працевлаштування та вищий рівень життя лишають все менше аргументів на користь повернення додому. Чимало вимушених мігрантів вже відкрили власний бізнес у країнах-реципієнтах, їм буде ще важче відірватися від нового життя.

Для **51%** опитаних вимушених мігрантів головним фактором повернення є закінчення війни. На першому місці – **питання безпеки, житла** та інших базових потреб. Можливість **працевлаштування та отримання гідної заробітної плати** – теж один з ключових факторів, які впливають на бажання повернутися в Україну.

Резюмуючи: не тільки припинення війни, але і розвиток економіки, наявність робочих місць та відбудова інфраструктури й житла є основними факторами, які сприятимуть поверненню українців додому.

Потенційний дефіцит робочої сили в **3.1 – 4.5 млн** осіб неможливо подолати виключно

внутрішніми ресурсами України. Аби досягти цільових показників зростання ВВП, потрібно використовувати як внутрішні, так і зовнішні трудові ресурси.

Відтак політика розвитку людського капіталу має бути спрямована на утримання та розвиток працездатного населення й молоді в Україні, повернення українців за-за кордону та залучення іноземної робочої сили.

У нашому дослідженні ми даємо прикладні поради - що може зробити уряд для стимулювання повернення біженців. Зокрема, це три важливі напрямки:

- **комунікаційно-аналітична робота** (встановлення ефективної комунікації з українцями за кордоном та країнами-реципієнтами ще до закінчення війни);
- **забезпечення базових потреб** (відбудова житла та інфраструктури, створення робочих місць, високий рівень зарплат, доступ до якісної освіти та медицини);
- **впровадження заохочувальних стимулів** (компенсація витрат на повернення, грантові програми, доступ до житла, допомога з працевлаштування тощо).

[Джерело](#)

ТРИ КИТИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАД

Ірина Тушницька, виконавча директорка проекту «Супровід урядових реформ в Україні»

Що ж потрібно, аби ефективно відбудувати країну, ба навіть збудувати краще, ніж було до цього? Здається, увесь алгоритм можна звести до 3-х ключових принципів.

Якісна аналітика даних громад. Досі збір та верифікація інформації про життя українських міст чи селищ відбувалася дуже хаотично. Часто на рівні громади навіть немає окремого відділу, який би збирав та обробляв соціально-економічні та інші показники та дані. А там де такі відділи є, корисна інформація нерідко залишається невикористаною, припадаючи пилюкою в шафі.

Питання верифікації даних, на сьогодні, стоїть іще гостріше. На щастя, нещодавно уряд затвердив правила роботи Геоінформаційної системи регіонального розвитку, яка є автоматизованим сховищем даних усіх громад України в контексті демографії, економіки, руйнувань, доступу до медицини, освіти тощо.

Такий підхід у майбутньому дозволить як владі, так і міжнародним донорам проводити розумну аналітику стану громад та моніторити ефективність програм відновлення.

Підготовка Стратегії розвитку громади та Програми комплексного відновлення територій ТГ. Активна участь у цьому процесі представників органів місцевого самоврядування та мешканців громад є обов'язковою, адже ніхто не знає проблеми та потреби містечка чи селища краще, ніж місцеві жителі.

Разом з тим, створення подібних документів вимагає кропіткої технічної роботи, залучення до розробки вузькоспеціалізованих фахівців та інтеграції планів з розвитку громади до профілю всього регіону. Саме тому важливо, аби локальні стратегії громад корелювалися з державною стратегією регіонального розвитку, створюючи додаткові можливості для себе та областей в цілому.

Синергія влади, громад, бізнесу, донорів та громадянського суспільства. Довірлива та взаємовигідна співпраця у цьому п'ятикутнику є критично важливою, а від її ефективності залежатиме успіх відновлення.

[Джерело](#)

ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ПРОМИСЛОВИХ ОВОЧЕСХОВИЩ ПОТРІБНО ПОНАД 10 МЛРД ГРН ІНВЕСТИЦІЙ

Андрій Марущак, комерційний директор ТОВ «Ван Дайк Технікс»

Україні для компенсації втрат промислового овочівництва від руйнування Каховської ГЕС і наслідків окупації низки регіонів необхідно побудувати щонайменше **300 тис. тонн** потужностей для зберігання овочів, для чого буде потрібно понад **10 млрд грн** інвестицій, повідомив комерційний директор ТОВ «Ван Дайк Технікс» Андрій Марущак.

В Україні в довоєнний час сумарно існувало близько **800 тис. тонн** потужностей для зберігання овочів, з них **600 тис. тонн** призначалися для зберігання картоплі, а **200 тис. тонн** було виділено під інші овочі, і це вважалося дефіцитом потужностей. Оптимальний обсяг із урахуванням потреби внутрішнього ринку становив **1,4 млн тонн** зберігання картоплі та **300 млн тонн** овочів, але вони не були побудовані через дефіцит коштів у аграріїв.

«У найбільшому овочівничому регіоні країни, Каховському, діяло овочесховище на 150 тис. тонн, з яких знищено внаслідок затоплення близько 100 тис. тонн. Після звільнення від окупації відновити встановлене там вентиляційне та холодильне обладнання, а також лінії сортування, фасування та вагове обладнання буде неможливо», - розповів експерт.

Оптимальний обсяг потужностей для зберігання моркви для задоволення потреб внутрішнього ринку наразі становить **80 тис. тонн, буряка - 20 тис. тонн, цибулі - 120 тис. тонн, капусти - 80 тис. тонн.**

Джерело

ПРЕЦЕДЕНТ АБРАМОВИЧА: ЯК СПРЯМУВАТИ ГРОШІ РОСІЙСЬКИХ ОЛІГАРХІВ НА ВІДБУДОВУ УКРАЇНИ

Тетяна Хутор, голова аналітичного центру «Інститут законодавчих ідей»

Уряд Великої Британії заборонив використовувати гроші, отримані від доходу з продажу футбольного клубу «Челсі», за межами України.

Нещодавно уряд Великої Британії заявив, що розробляє механізм добровільного вивільнення підсанкційних активів задля підтримки відновлення та реконструкції України.

Але знімати санкції за такі «пожертвування» не будуть. Важливо, аби остання умова не змінилась, бо без детальних, а відверто кажучи мало вигідних для російських олігархів умов, такий механізм несе більше ризиків.

Від початку повномасштабного вторгнення країни-союзники, водночас з накладенням санкцій, почали активно виявляти та заморожувати активи росіян. Наразі сума заморожених приватних активів сягає близько \$100 млрд.

Зокрема, Абрамович мав стати першим громадянином росії, чиї активи були б конфісковані після накладення санкцій. Ще наприкінці 2022 року уряд Канади повідомив, що починає процес конфіскації \$26 млн, які належать Абрамовичу задля подальшої передачі їх Україні.

Бачимо, що країни-партнери, у яких розміщені російські багатства не поспішають їх конфісковувати та передавати кошти Україні. На заваді цього стоїть свого роду «священне» для західних демократій право приватної власності.

Але чи не повинне воно бути обмежене, якщо особа-власник сприяє найбільшій сучасній агресії на Європейському континенті? Риторичне питання.

Україна залишається єдиною країною, в якій діє механізм конфіскації заморожених активів підсанкційних осіб. На сьогодні ВАКС підтримав 24 позови Мін'юсту щодо стягнення українських активів пособників війни.

Водночас, поки єдиним робочим механізмом конфіскації приватних активів в державах-союзниках України є стягнення в межах кримінального обвинувачення за ухилення від санкцій.

Саме за допомогою такого інструменту, хоча й за порушення санкцій накладених ще до повномасштабного вторгнення, були конфісковані в США та передані Україні активи російського олігарха Малофєєва.

Тому українським урядовцям, дипломатам та громадськості вкрай важливо переконувати використовувати для компенсації та відбудови саме російські гроші. Це єдине джерело, яке здатне забезпечити покриття хоча б більшої частини збитків, жодна держава-партнер не має таких власних ресурсів.

Наразі ми вбачаємо 5 найбільш потрібних кроків, які дозволять наблизити компенсацію збитків за рахунок країни-агресора та її пособників.

1. Аудит усіх російських активів і синхронізація даних. Досі не всі країни володіють інформацією про заморожені на своїй території активи і не надають її іншим. Тому створення реєстрів з відкритими даними щодо основної інформації стосовно таких активів наразі є критичним для моніторингу активів та їх збереження.

2. Створення стратегії та єдиного фонду задля гарантування ефективного управління замороженими активами. Відсутність стратегії управління замороженими російськими активами не дозволяє їх ефективне використання та власне спрямування цих коштів на швидку відбудову України.

За останніми оцінками, ця сума може складати від 3 до 10 млрд доларів щорічно. Ефективний управлінець зможе забезпечити значну частину для «термінової» відбудови України, яка, за оцінками Дениса Шмигала, складає 14 мільярдів доларів.

3. Криміналізація ухилення від санкцій та контроль за дотриманням санкційних режимів. Поки це єдиний реалістичний шлях конфіскації активів олігархів на заході.

Такий крок допоможе значно обмежити можливості обходу санкцій через загрозу реального ув'язнення та величезних штрафів, а також є додатковим та цілком зрозумілим для інших країн інструментом для компенсації завданої війною шкоди через можливість конфіскувати активи, які намагались вивести з-під санкцій. Враховуючи цілі юридичні галузі, які розвиваються на заході з метою обходу санкцій, такий крок є вже давно назрілим.

4. Вдосконалення чинних та запровадження спеціальних цивільних процедур конфіскації активів пособників війни. Країни-партнери повинні розробити юридичні механізми цивільної конфіскації активів підсанкційних осіб та активно використовувати вже існуючі інструменти. Важливо закріпити положення, які б передбачали спрямування конфіскованих активів Україні.

5. Запуск Глобального компенсаційного механізму. Після ухвалення рішення про створення міжнародного реєстру збитків, наступним кроком повинна стати величезна робота над Міжнародною багатосторонньою угодою.

[Джерело](#)

КОНФІСКАЦІЯ АКТИВІВ РФ ДЛЯ УКРАЇНИ: ЩО ЗМІНИТЬ НОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ У США

Олена Перепелинська, партнер, ЮФ INTEGRITES

В середині червня у Палаті Представників та Сенаті США був представлений проєкт закону «Про відновлення економічного процвітання та можливостей для українців» (Rebuilding Economic Prosperity and Opportunity (REPO) for Ukrainians Act).

Спільний законопроект створили представники Республіканської та Демократичної партій. Він покликаний забезпечити додаткову фінансову допомогу Україні, використовуючи активи, конфісковані у Центрального банку РФ, та інші суверенні активи цієї держави.

Окрім того, він передбачає сам механізм конфіскації активів РФ, міжнародну взаємодію урядів країн щодо такої процедури і, що найголовніше, – забезпечує блокування обміну чи іншого використання суверенних активів РФ до повної компенсації завданої Україні шкоди.

Пояснюючи підстави для впровадження такого механізму, законопроект прямо зазначає, що через грубе порушення росією міжнародного права всі країни світу юридично зобов'язані вжити контрзаходів.

Вони мають бути пропорційними та мати на меті примусити росію виконувати свої міжнародно-правові зобов'язання. Зокрема, йдеться про контрзаходи, які зупиняють довоєнні зобов'язання держав по відношенню до РФ, адже її агресія проти України є винятковою ситуацією, яка вимагає від інших держав конфіскувати російські активи в їхніх юрисдикціях для виплати компенсації жертвам цієї агресії.

Таке обґрунтування може стати важливим взірцем для наслідування іншими державами. А це точно має сприяти встановленню єдиної міжнародної позиції щодо застосування подібних контрзаходів.

1. Заборону розблоковувати заморожені російські суверенні активи доти, доки Президент США не засвідчить перед відповідними комітетами Конгресу, що:

- воєнні дії між РФ та Україною припинені;
- Україні повністю компенсовано збитки, завдані вторгненням РФ;

РФ бере участь у міжнародному механізмі виконання своїх зобов'язань щодо компенсації Україні всіх сум, що визначаються як заборгованість перед Україною.

2. **Заборону виплати коштів російським підсанкційним юрособам** до того часу, поки рф не виведе свої війська з території України та не погодиться надати компенсацію за шкоду, заподіяну неспровокованою війною

3. Доручення Президенту США працювати з союзниками та партнерами над **створенням міжнародного компенсаційного механізму** для передачі конфіскованих або заморожених російських суверенних активів для допомоги Україні

4. Надання Управлінню з координації санкцій Державного департаменту США додаткових ресурсів для роботи з партнерами та союзниками за кордоном з метою конфіскації додаткових російських суверенних активів в інших країнах

5. Забезпечення виплати компенсації Україні за рахунок конфіскованих суверенних активів рф
Президент США зможе конфіскувати будь-які російські активи, які підпадають під юрисдикцію Сполучених Штатів, та відкриє безпроцентний рахунок під назвою «Фонд Підтримки України».

До Фонду Підтримки України американським Президентом будуть переказані будь-які російські суверенні активи або кошти з їх продажу, а саме:

Кошти та інше майно

(i) Центрального банку рф;

(ii) Російського фонду прямих інвестицій;

(iii) Міністерства фінансів рф

Будь-які суверенні кошти рф, що зберігаються у фінансовій установі, яка повністю належить або контролюється Урядом рф;

Будь-які інші кошти чи інше майно, що повністю належить або контролюється Урядом рф, включно з будь-яким підрозділом, агентством чи установою цього уряду.

Кошти з Фонду Підтримки України будуть доступні для Державного секретаря США з тим, аби він міг сприяти відшкодуванню збитків Україні внаслідок незаконного вторгнення рф, яке почалося 24 лютого 2022 року. Зокрема, він зможе надавати такі кошти міжнародному органу чи механізму, уповноваженому визначати компенсацію та надавати допомогу Україні для наступних цілей:

- реконструкція та відбудова в Україні;
- гуманітарна допомога народу України;
- інші цілі, які за визначенням Державного секретаря США підтримають відновлення України та добробут українського народу.

Джерело

БІДНІСТЬ ТА ПОВОЄННЕ ЖИТТЯ. ЯК УКРАЇНИ ОТРИМАТИ 150 МІЛЬЯРДІВ ДОЛАРІВ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ

Кирило Криволап, директор Центру економічного відновлення, радник прем'єр-міністра

Топтема найближчого десятиліття разом із темою відновлення України – інвестиції. Ми не подужаємо відновлення та модернізацію країни без приватного капіталу. Тож кажемо «відновлення», але розуміємо – «інвестиції».

Вартість відновлення України до кінця війни може зрости до \$500 млрд. Очевидно, що значна частина збитків має бути компенсована за рахунок агресора, але, за нашою оцінкою, не менше 150 млрд у найближчі 10 років має бути мобілізовано у вигляді інвестицій приватного сектору. Велике питання – а завдяки чому? Чому у конкуренції за капітал, ринки та трудові ресурси інвестори, зокрема внутрішні, мають обирати Україну?

Україна за понад 30 років незалежності змогла накопичити тільки близько 50 млрд дол. іноземних інвестицій. За той же час Польщі вдалося закумулювати понад 250 млрд дол. інвестицій, тобто у 5 разів більше.

Створенню сприятливого інвестиційного клімату в Україні після перемоги все ще заважатимуть одразу кілька проблемних моментів, зокрема, недостатній рівень захисту прав власності, недосконала податкова політика, обмеження на рух капіталу, проблеми із верховенством права тощо. Або ми це змінимо разом.

У топ 30 країн за Індексом захисту прав власності немає країн із низьким рівнем доходів. У 2022 р. лише 23 країни світу мали дуже надійну систему захисту прав власності. В них живе лише 11.8% населення Землі, але вони виробляють понад 53% світового ВВП. Україна при цьому займає за цим Індексом 105 місце у світі. І так, податки, їх стягнення — це теж про захист прав власності.

В індексі «податкового пекла» позиція України – дуже скромна

Також (важливо — за даними 2020 року!) ми були на 5 місці серед країн з рейтингу «Податкового пекла» — Tax Hells. Цей рейтинг не скільки про самі ставки податків, скільки про мікс інфляції, корупції, ставок, якості держуправління, рівня державного боргу, передбачуваності регуляторного поля тощо.

Маємо, хоч і тимчасові, але проблеми зі свободою руху капіталу. Сьогодні за Індексом фінансової відкритості Україна займає одне з останніх місць, на рівні з Сирією чи Венесуелою.

Уряд вже працює над цими проблемами. Але це лише початок шляху.

[Джерело](#)

4. ХІД ВИКОНАННЯ ПЛАНУ ВІДНОВЛЕННЯ

В БОРОДЯНЦІ ВІДНОВИЛИ ЗРУЙНОВАНИЙ ОКУПАНТАМИ ЗАВОД З ВИРОБНИЦТВА ЕКОУПАКОВКИ

3 липня 2022 року Уряд запровадив проект «Робота, за яким можна отримати від держави безповоротну грантову допомогу для започаткування чи розвитку бізнесу. Найзатребуванішою серед українців є програма мікрогрантів «Власна справа», за якою можна отримати до 250 тис. грн.

Олена Мартинюк - власниця «Еко Баскет», заводу з виробництва екоупаковки з натурального букового шпону в Бородянці Київської області. Завод, справа, якою вона жила останні 13 років, повністю згорів навесні минулого року після влучання російського снаряду у другий поверх будівлі у центрі міста.

Отримавши позитивну відповідь щодо надання гранту, Олена та її родина повернулись в Бородянку, разом з працівниками розшукали вцілілі частини обладнання та крок за кроком, своїми руками відновили виробництво.

me.gov.ua

[Джерело](#)

ПРОЄКТ USAID «ГОВЕРЛА» ОГОЛОСИВ ПАРТНЕРСТВО З 15 НОВИМИ ГРОМАДАМИ

11 липня, Віце-прем'єр-міністр з питань відновлення України Олександр Кубраков та Посол США в Україні Бріджит Брінк оголосили про розширення підтримки Агентства USAID ще на 15 громад у Чернігівській та Сумській областях.

Передбачається, що кожна громада-партнерка отримає комплексну підтримку для посилення інституційної спроможності місцевого самоврядування, вдосконалення управлінських практик, надання послуг та місцевого економічного розвитку.

Підтримка областей, які сильно постраждали від війни, буде зосереджена на реконструкції та відновленні.

[Джерело](#)

U-LEAD ДОПОМОЖЕ 24 ГРОМАДАМ РОЗРОБИТИ ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ ТА РОЗВИТКУ ГРОМАД

Протягом липня-жовтня громади будуть працювати над розробкою обох видів документації відновлення: збирати дані, використовувати геоінформаційні системи задля їх аналізу, формувати пропозиції відновлення та лише на основі цього приймати рішення.

Програма комплексного відновлення території – це аналітично-просторовий документ, який визначає основні містобудівні та соціально-економічні пріоритети політики відновлення території, постраждалої внаслідок збройної агресії. План відновлення та розвитку громади – це документ стратегічного планування, який включатиме завдання і заходи відновлення та розвитку, проекти місцевого розвитку.

Ці два види документації є взаємопов'язаними й допоможуть громадам як забезпечувати ефективну відбудову, так і залучати кошти на реалізацію проектів відновлення.

Серед обраних до проекту 24-х громад: Павлоградська, Шевченківська, Дмитрівська, Іванківська,

Коростенська, Новослобідська, Великописарівська, Ізюмська, Золочівська, Курилівська, Солоницівська, Кіндрашівська, Куп'янська, Борівська, Київська, Талалаївська, Городнянська, Ічнянська, Семенівська, Куликівська, Оріхівська, Перещепинська, Чортківська, Фастів.

[Джерело](#)

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ ДАСТЬ 10 МІЛЬЙОНІВ НА ВІДНОВЛЕННЯ ДЕОКУПОВАНОГО СЕЛА НА ХЕРСОНЩИНІ

Наразі з Івано-Франківського обласного бюджету в бюджет Великоолександрівської громади Херсонської області перерахували 3 млн грн. Також голови територіальних громад Івано-Франківщини прийняли рішення про виділення субвенції на загальну суму 5 млн 145 тис. грн.

Представники Івано-Франківської ОВА неодноразово здійснювали виїзди у деокупований Давидів Брід. Комісія встановила, що внаслідок обстрілів РФ у селі 199 будинків пошкоджені та 13 — зруйновані повністю. Окрім того, російські військові знищили там школу, дитсадок, будинок культури й амбулаторію.

Як повідомив Роман Дунич, на повне відновлення села Давидів Брід потрібно понад 430 млн грн.

[Джерело](#)

ПІСЛЯ ВІЙНИ HYUNDAI ДОПОМОЖЕ ВІДБУДУВАТИ АЕРОПОРТ «БОРИСПІЛЬ»

Південнокорейська компанія Hyundai Engineering and Construction допоможе з відбудовою міжнародного аеропорту «Бориспіль» після закінчення російсько-української війни.

Hyundai E&C співпрацюватиме з Україною для відновлення не лише транспортної інфраструктури країни, включаючи аеропорти та залізниці, але й її енергетичної інфраструктури, — заявив генеральний директор компанії Юн Йонг Джун.

Згідно з угодою, Hyundai E&C відновить посадкові смуги аеропорту та новий вантажний термінал у міжнародному аеропорту «Бориспіль».

Наразі компанія проводить техніко-економічне обґрунтування щодо будівництва вантажного терміналу.

У Hyundai E&C заявили, що використовуватимуть свої технології та досвід, накопичений під час участі в будівельних проєктах у південнокорейському міжнародному аеропорту Інчхон, сінгапурському аеропорту Чангі та міжнародному аеропорту Чінчиро в Перу.

[Джерело](#)

ЗА ПІДТРИМКИ КАНАДИ НА ЛЬВІВЩИНІ ВІДКРИЮТЬ ПЕРШИЙ КООПЕРАТИВНИЙ МОЛОКОПЕРЕРОБНИЙ ЗАВОД

В селі Утішків Красненської територіальної громади Львівської області 18 липня запустять в експлуатацію перший кооперативний молокопереробний завод «Набіл».

Проєкт втілили в життя завдяки фінансовій підтримці уряду Канади та місцевих виробників молока у межах програми «Розвиток молочного бізнесу в Україні».

Потужність підприємства дає змогу переробити 25 тис. л сировини за одну зміну з можливістю збільшення потужності до 75 тис. л.

Завод вироблятиме широкий асортимент молочних продуктів, зокрема фасоване пастеризоване молоко, м'які сири, кефір, сметану, масло та йогурти.

[Джерело](#)